

Javaslat a
„Kassai-féle lovasíjász módszer”
Hungarikumok Gyűjteményébe történő felvételéhez

Készítette:

a Kassai Lovasíjász Iskola Kassai Kánság munkacsoportja

vezető: Kassai Lajos

Kaposmérő, 2013. október 15-én

ph.

---

¹ Kép: Kassai Lajos 1993-ban

Tartalomjegyzék

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI	3
1. A javaslatot benyújtó szervezet neve	3
2. A kapcsolattartó személy adatai	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI	3
1. A nemzeti érték megnevezése	3
2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása	3
3. A nemzeti értéket tartalmazó értéktár megnevezése	3
4. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása	4
4.1. A Kassai-féle lovasíjász módszer rövid bemutatása	4
4.1.1. Célkitűzések, a módszer lényege.....	4
4.1.2. A Kassai-féle lovasíjász módszer részei és elemei.....	4
4.1.3. A módszer alkalmazásának földrajzi elterjedtsége.....	4
4.2. A módszer kialakulásának története	5
4.3. A Kassai-féle lovasíjász módszer részletesebb bemutatása, egyedi jellemzői.....	7
4.3.1. A Kassai Lovasíjász Iskola és nemzetközi tagozata.....	7
4.3.2. A módszer részletesebb leírása és alkalmazása a gyakorlatban	7
A Kassai-módszer szerinti lovasíjász képzés időrendi csomópontjai.....	9
A lovasíjász fejlődésének Kassai-módszer szerinti állomásai.....	10
4.3.3. A módszer népszerűsítése, alkalmazásának eredményei és hatása.....	10
A népszerűsítés alkalmi, formái	10
A Kassai-módszer alkalmazásának az egész nemzetre kiható eredményei	11
Kassai Lajos példaértékű eredményei	11
4.3.4. További célok, tervek, feladatok	12
5. Indoklás a Hungarikumok Gyűjteményébe történő felvételhez	12
A módszer hozzájárulása a lovasíjászat hungarikumkénti megőrzéséhez.....	13
A módszer hatása és modell értéke	14
6. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)	15
Könyvek, amelyek a Kassai-féle lovasíjász módszerhez kapcsolódnak	15
Könyvek, amelyek a lovasíjászathoz kapcsolódnak.....	15
Szakmai folyóiratok, egyéb újságok	15
A Kassai Lovas Iskolához tartozó csoportok honlapjai	16
Más közösségek íjászattal kapcsolatos honlapjai	16
Néhány You Tube-ról letölthető kisfilm	16
7. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe	16
III. MELLÉKLETEK	16

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó szervezet neve

Kassai Lovasíjász Iskola Kassai Kánság

(Székhely: 7521 Kaposmérő, Rákóczi u. 122.; Bírósági nytsz.: 3514 Somogy Megyei Bíróság Pk.60.136/2007/2. szám; Egyesületi működése jogerős 2007. október 26-tól.)

Érintett közösségek: a „**Kassai Lovasíjász Iskola**“ szervezeti rendszerébe tartozó kánságok és törzsek, mint tagszervezetek és önálló civil egyesületek:

Magyarország: Kassai kánság; Endzsel törzs; Brázik törzs; Bodnár törzs; Szmrecsányi törzs; Nagy törzs, Smuta törzs, Németh törzs. **Szlovákia:** Varga törzs; Vermes törzs; Sereghy törzs. **Ausztria:** Fischnaller törzs. **USA:** Delle törzs. **Kanada:** Borsos törzs. A nemzetközi tagozatok vezetői: **Norvégia:** Arnt-Jonny Alme. **Csehország:** Dr. Zámola Ferenc. **Románia, Erdély:** Pászka Lehel. **Románia, Erdély:** Török Albert. **Románia:** Denis Stefan. **Norvégia:** Vegard Mikalsen. **Kína:** Guo Lei. **Bulgária:** Mustakerski Vladimir Panov.

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése

Kassai-féle lovasíjász módszer

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☒ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus és vendéglátás	

3. A nemzeti értéket tartalmazó értéktár megnevezése

Magyar Értéktár (a 2013. májusi adatbázisban: e. Kulturális örökség - 76. sorszám)

4. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

4.1. A Kassai-féle lovasíjász módszer rövid bemutatása

4.1.1. Célkitűzések, a módszer lényege

A **Kassai-féle lovasíjász módszer** (rövidebb nevén: Kassai-módszer) egységes, sokoldalú, holisztikus rendszer, amely a természet és az ember, a külső és a belső világunk legteljesebb harmóniájára épül. Ezért mondhatjuk, hogy a lovasíjászat nem egyszerűen csak egy a harci művészetek közül, hanem életmód, és sokkal több, mint egyszerűen sport vagy hagyományörzés: **a jobb, nemesebb emberré válás hatékony eszköze.**

Kassai Lajos módszere bizonyítottan alkalmas a lovasíjászat mai céljának megvalósítására, és a lovasíjászatnak – mint nemzeti gyökereink alapvető részének, és mint hungarikumnak – a megőrzésére. Ennek a célnak az érdekében dolgozik több évtizede Kassai Lajos lovasíjászmester, a Kassai Lovasíjász Iskola a hozzá tartozó civil szervezetekkel, valamint a Kassai-módszer szerint tanuló külföldi lovasíjászokat tömörítő nemzetközi tagozat tagjai.

A **lovasíjászat célja** gyakorlás útján létrehozni a test, a szellem és a lélek magasabb szintű harmóniáját. Az íjászat belső világunk megismerésének egy lehetséges útja. Minden lövés egy kicsit közelebb visz önmagunkhoz. Együttlétünk a lóval egyben a külvilággal való kapcsolatainkat erősíti. A lovasíjászat ennek a két útnak a találkozási pontja. A lövés csak akkor tökéletes, ha létrejön a harmónia a lóval és az íjjal. Kassai Lajos megtalálta a kulcsot, hogy nem elég a fizikai létsík kiváló működtetése, hanem a testi-lelki-szellemi összhang megléte szükséges a cél eléréséhez.

A **Kassai Lovasíjász Iskola célja** egy évszázadokra elfeledett magyar harcművészet szellemiségének újjá élesztése. A képzés során a lovasíjásznak el kell érnie azt a szintet, melyet őseink magukénak tudhattak. Vágtató ló hátáról a ló sebességétől függetlenül gyors és pontos lövéseket kell tudni leadni előre, oldalra és hátrafelé 180 fokos szöveget bezárva.

A **Kassai-féle lovasíjász módszer alkalmazásának célja**, hogy minél képzetesebb, az ősök szellemiségét is magukénak valló, aszerint élő emberek alkossák a lovasíjászok közösségét.

4.1.2. A Kassai-féle lovasíjász módszer részei és elemei

A **módszer részei**: a IX-X. századi magyar harcmódor és harcművészet ismerete; A történelem és a természet szeretete; A ló nevelése, betanítása; A tradicionális lovasíjász felszerelések készítése és használata; A történelmi lovasíjász hagyományok kutatása, feltárása, ápolása; A szemléletformálás és a fiatalok bevonása; A közösségépítés, táborok, nyílt napok, versenyek, bemutatók tartása; Szereplés ünnepeken; Magyarország nemzetközi képviselete.

A **módszer elemei**: Fogalmak, Szervezeti és működési rendszer, viselet; Kassai Lovasíjász Iskola (és nemzetközi tagozata); Felvételi- és vizsgarendszer; Edzéseken, táborokban folyó képzés; Versenyek; Bemutatók; Éves vezetői találkozó és értékelés; Közösségi önkéntes munka; Nyílt napok; Élő történelem órák; Lovasíjász világtalálkozók.

4.1.3. A módszer alkalmazásának földrajzi elterjedtsége

A központ az úgynevezett Kassai-völgyben található, amely a módszer kidolgozójának, Kassai Lajosnak a lakóhelye Kaposmérő (Somogy megye) külterületén.

(Részletesebb útbaigazítás található a honlapon: www.lovasijaszat.hu)

Magyarországon és külföldön egyaránt működnek Kassai-módszerrel dolgozó csoportok, amelyek egyben önálló civil egyesületek. A vezetők mindenütt Kassai Lajos tanítványai, akik az ő példája nyomán hozták létre közösségeiket, oktató bázisaikat, ahol szabad állattartás, bemutató- és versenypályák, stb. szolgálják a módszer továbbvitelét.

A magyar lovasíjászat Kassai-féle módszere ma már nemzetközi elterjedtségű. Alkalmazói és terjesztői a lovasíjász iskolába tömörült szervezeti egységek, ősrégi magyar elnevezéssel: kánóságok és törzsek (az érintett szervezetek felsorolása és elérhetősége a 4. számú mellékletben található). Ezek a szervezeti egységek a saját székhelyeiken, a lovasíjász iskola demokratikusan elfogadott szabályzatainak megfelelően működnek, az építési előírások pontos betartásával létrehozott pályán (pályarajz a 6. mellékletben), a versenyszabályzatban foglaltak szerint (8. melléklet) a saját lovaikkal, felszereléseikkel rendezhetnek versenyt, végezhetnek vizsgáztatást (7. melléklet), tarthatnak nyílt napokat és bemutatókat.

Kiemelkedő sport-újítás, hogy nem szükséges utazniuk, lovakat szállítaniuk, mégis részesei lehetnek a teljes közösségre kiterjedően meghirdetett versenyeknek, összevetéseknek. (Erről bővebben a módszer részletesebb leírásánál.)

4.2. A módszer kialakulásának története

„A sagittis Hungarorum libera nos, Domine!“ („A magyarok nyilaitól ments meg Uram minket!“) imádkozta a középkori Európa. Őseink Bizánctól Brémáig folytattak lovashadjáratokat. Bulcsu vezér 954-ben az akkori világ legjobbnak számító haderejével nyolc hónap alatt ötezer kilométert megtéve felmorzsolta minden ellenálló alakulatot.²

Bölcs Leó, Bíborban született Konstantin és a krónikások egybehangzó véleménye szerint a magyarok harci szellemben, fegyelemben és lóról való nyilazásban felülmúlhatatlanok voltak. Azt, hogy milyen eszmények és célok vezérelték őket, ma már nem tudjuk pontosan, de az biztos, hogy sokat tudtak a világról és önmagukról, és amit tettek, annak a mesterei voltak.

Azután a hosszú évszázadok csendje következett. Az utolsó íjakat, nyilakat a használóikkal együtt eltemették. A történelem viharai csak vastagították ezt a masszív csendfalat, és úgy látszott, hogy az ősmagyar lovasíjászat végképp eltűnik a magyar történelem színes palettájáról. Szerencsére nem így történt!

A Kassai-módszer kialakulása során először a töredékek, maradványok alapján – a forma megőrzésével, de korszerű anyagokból - megtörtént az ősmagyarok íjának újjáalkotása, majd a korszerűsített kisüzemi gyártás megszervezése. Az így létrejött „fegyverrel” kezdődhetett meg a gyakorlás. Folyamatos munkával épült Kaposmérő határában a Kassai-völgy, ahol a lovakat és más állatokat ma is szabad körülmények között gondozzák. Itt létesült a versenypálya, ahol edzéseket, vizsgákat, nyílt napokat, versenyeket, táborokat és világtalálkozókat tartanak.

A folyamatos gyakorlás a „mindent kipróbálni és a helyére tenni” elv gyakorlati alkalmazásával folytatódott éveken keresztül. Kassai Lajos ezt a gyötrelmesen gyönyörű folyamatot élvezetes olvasmányként teszi közzé a bibliográfiában hivatkozott „Lovasíjászat” című könyvében.

Fokozatosan, egy-két évtized alatt a világ minden részében elismertté vált a Kassai-módszer, és megnőtt az igény az „íjfeszítő népek” történelméből megismert íjak, nyilak és kiegészítő felszerelések iránt. Napjainkban az egyszerűbb íjtól a berakással díszített kézműves remekig minden kapható, megrendelhető a kaposmérői üzemből. A közös munka gyümölcseként kialakult egy összetartó közösség, amely mára nemzetközi világszervezetté formálódott.

² Csillagösvényen – Bulcsu (<http://www.youtube.com/watch?v=pNy3dhvzWoe> – 2013. 10. 12.)

A Kassai-féle lovasíjász módszer kidolgozásában és megvalósításában az elvülhetetlen értékű fő szerep Kassai Lajos lovasíjász világbajnok mesteré. Elkötelezettsége, elszántsága a kezdetektől töretlen. Az 1980-as évek közepétől íjkészítőként tevékenykedett, és eredményes terepíjászként versenyzett. Modern anyagok és technológiák felhasználásával Cs. Sebestyén Károly és Dr. Fábíán Gyula munkássága alapján újjáélesztette a honfoglalás kori magyar íjat, és elsőként a világon elkezdte a sorozatgyártását. Az általa alapított - Kaposmérő Rákóczi út 122. szám alatt található - kisüzem ma is igény szerint elkészíti a szükséges felszereléseket.

Az 1980-as évek végére Kassai Lajos kidolgozta a lovasíjászat versenyszabály-rendszerét, majd a kilencvenes évek elejétől a lovasíjászatot, mint lehetséges új sportágat kezdte el terjeszteni először Magyarországon, majd Európában, az USA-ban és Kanadában. Tíz év kemény gyakorlással tökéletesedett a Kassai-féle versenypálya, alakult ki a szabályrendszer. Eleinte a bemutatók, ünnepekhez kötött szereplések szereztek egyre több hívet a lovasíjászatnak. Versenyt 1994-ben rendeztek először.

Az egyéni próbálkozásoktól hamar eljutottak a közösségformálás szükségességéig. A Kassai-völgy ma egy virágzó, élhető szigetet jelent az erkölcsileg, gazdaságilag, politikailag nehéz helyzetben levő világban. Igazi jól működő közösség áll az eredmények mögött, hiszen a lovak tartása, felkészítése és szállítása, a felszerelések, a kellékek biztosítása egyben komoly logisztikai csapatmunkát is jelent.

A világ 16 országából - ahol Kassai Lajos személyesen is tanítja a lovasíjászatot – a minden év július első hetében megrendezett világtalálkozóra egyre többen érkeznek a kaposmérői lovasíjász központba, és a rendezvénynek egyre nagyobb a hazai és nemzetközi sikere.

Kaposmérő, Kaposvár és Somogy megye önkormányzatai, az állami és hivatali vezetés, a múzeumi szervezetek elismeréssel és büszkeséggel tekintenek munkásságára, örömmel fogadják az ünnepi bemutatókat, és lehetőségük szerint támogatják a nemes ügyet.

2011-ben a Testnevelési Egyetem elfogadta a Kassai Lajos által kidolgozott gyakorlati oktatást, és elindította a lovasíjász-edző képzést. A világon elsőként Magyarországon lehet lovasíjászból diplomát szerezni.

A fejlődés során már nem kezdő íjászként ismerkedett a Zen íjászzal Japánban (Kamakura), majd Kínába, a Shaolin-kolostorba is elutazott. Megírta Lovasíjászat című könyvét, amelynek azóta megjelent az angol és a német fordítása is.

A „Lovasíjászat” című könyv a negyedik kiadását érte meg Magyarországon. Ebben Kassai Lajos így írja le **ars poeticáját**, amely jól tükrözi felfogását és elkötelezettségét:

„Alapvetően két embertípus van, a kérdés embere és a felelet embere. A kérdés embere az állandóan kutató, tapasztalni, megismerni akaró ember. A felelet embere pedig azt mondja, vallása már mindenre megadta a választ, és visszavonul a hitének megfelelő rítusokba. Az én életem mintha mindkettőt tartalmazná. Én mindent ki akartam próbálni, és azt mondtam, csak az ostobák akarnak a mások kárán tanulni, és nincs fontosabb az egyéni tapasztalásnál. A tudás az egyedüli kincsünk, amit nem vehetnek el tőlünk, és egyben a legarisztokratikusabb dolog is a világon. Most, hogy elértem életem delét, egy napfényes tisztásra jutottam, magam mögött hagyva a kérdések és a vágyak kínzó dzsungelét. Sokkal több az elfogadás, mint a változtatni akarás bennem. A lovasíjászat, ami egykor táltos lovon repített térben és időben, ma már egyre inkább egy rítus számomra, keretet adva hétköznapijaimnak, életemnek. Egyszerre jelenti számomra a tudományt, a művészetet és a vallást. Megpróbáltam a józanészre támaszkodva a lehető legtöbbet megtudni erről a tevékenységről, majd képességeimhez mértén művészién bemutatni, és mire eljutottam idáig, azt vettem észre, hogy hitemmé vált.”

4.3. A Kassai-féle lovasíjász módszer részletesebb bemutatása, egyedi jellemzői

4.3.1. A Kassai Lovasíjász Iskola és nemzetközi tagozata

A módszer gyakorlati alkalmazása, a lovasíjászat megőrzése és egységes továbbvitele a **Kassai Lovasíjász Iskola** rendszerében történik, amelynek tagja 5 ország (Magyarország, Szlovákia, USA, Ausztria, Kanada) összesen 14 lovasíjász központja, valamint a különböző országok lovasíjászait tömörítő nemzetközi tagozat, amely ez idő szerint 5 országból (Norvégia, Csehország, Románai, Bulgária, Kína) tömöríti ide a lovasíjászat iránt érdeklődőket. Az iskola nemzetközileg is tisztázott önálló jogi személyiségű civil szervezetek önkéntes, demokratikus tömörülése. Hivatalos nyelve a magyar, de kiegészítő nyelvként használják az angolt is. (A szervezet tagegyesületeinek elérhetősége a 4. számú mellékletben található.)

Kialakult a lovasíjások egységes megjelenése, viselkedése (színes kaftán viselet, felkészített ló, felszerelés, alakias mozgás, stb. A viselet az 5. számú mellékletben látható).

Megtörtént a közösséghez tartozás formai kialakítása, majd a közösségi tudat erősítése.

Rendszeresek a nyílt napok, a közönség előtti bemutatók, az élő történelem órák.

A táborok, versenyek, találkozók szervezése évről évre tervszerűen folyik.

A magyar jelleg hangsúlyozott megtartásával folyamatos a felszerelések előállításának korszerűsítése. Kisüzemi gyártásban biztosított a szükséges kellékek előállítása, forgalmazása.

A honlap érdekes, szakszerűen kezelt, naprakész, jól segíti az érdeklődőket az eligazodásban.

Tervszerű a média-lehetőségek felhasználása.

4.3.2. A módszer részletesebb leírása és alkalmazása a gyakorlatban

A Kassai-módszer tömörített bemutatása szinte lehetetlen vállalkozás azért is, mert sok-sok apró, egymásra épülő, egymással összefüggő elem található benne, amelyek ráadásul alkalmanként is cserélődhetnek, és a résztvevők tudásához, a lovak állapotához is igazodnak. Nincs két teljesen egyforma alkalom, együttlét, még ha a lényeg mégis mindig ugyanaz, a lovasíjászkodás által történő emberformálás. A rövid bemutatás után a módszer részletesebb megértéséhez fontos a Lovasíjász Iskola és a nemzetközi tagozat működésének legalább vázlatos ismerete. (A felvételi eljárást, a próba részleteit, valamint a vizsgákat és a fokozatokhoz kapcsolódó öltözetek leírását a 7. számú melléklet tartalmazza.)

Az érdeklődők alapképességeinek, készségeinek felmérése **felvételi** eljárás során történik. Évente kétszer lehet felvételizni bejelentkezés után, az áprilisban és az októberben tartott szombati nyílt napon. A követelmény teljesítése komoly elszántságot igényel.

Az iskolában **Tag** lehet, aki elfogadja a szabályokat, megfelel a követelményeknek és valamilyen kánságban vagy törzsben tevékenykedik. (Részletesebben az 5. számú mellékletben olvasható az alapelvekről, fogalmakról.) A taggá válás előfeltétele a sikeres **próba** is, továbbá három másik tag írásbeli megerősítő ajánlása.

Lófő a saját lóval rendelkező tag megnevezése. A tanítványok – tudásuknak, vizsgáiknak megfelelően - színes kaftánt viselnek, de a mindennapi gyakorlások során edző ruhájuk sötét-kék formapóló, fekete nadrág, alkalmas lovaglólábbeli.

A bekapcsolódó országok, az új földrajzi területek lovasíjászaik először csak **képviselő** státust kapnak. Az új tagság feltételeit az adott törzsfő vagy kán határozza meg. A tagok számára az edzés díjtalan, a kezdőknek havi díjas. A Kassai kánság egy külön **nemzetközi tagozattal** is rendelkezik az új országok belépői számára.

A **vezetők** (törzsfő, kán, országfő, kagán) a közös munka során kiválasztódnak a feltételek teljesítésével. Sorsukról alapos ellenőrzés után a többi vezető szavazata dönt. **Vezető-jelölt** státusú, aki a vezetővé válásához szükséges feltételeket teljesítette, de még nem szavazták meg.

Szervezeti alapegységek a **törzsek** és a **kánságok**, melyeknek élén - az ősi magyar szokásokat alapként alkalmazva - a törzsfő, illetve a kán áll.

A **törzsfő** legalább 9 tanítványt nevel, és a Kassai-völgyben teljesíti a vezetői próbát (10 km futás, 2 óra ügetés szőrén, 500 célzott nyíllövés), ezután leteszi a Kezdő I-II-III., a Tanuló I-II-III. vizsgákat. Elméleti vizsgája után ellenőrzik otthoni pályájának megfelelőségét, majd a vezetőség törzsfő címet adományoz neki.

Kán csak olyan törzsfő lehet, aki minimum 9 tanítvánnyal, 3 alkalmas lóval, saját pályával és az oktatáshoz, bemutatókhoz megfelelő területtel rendelkezik, továbbá megszerzi az I. Haladó fokozatot. Elméleti vizsgát kell tennie a Kassai Lovasíjász Iskola szabályzataiból, ismételt vizsgát Kezdő I-II-III. fokozatból. Ellenőrzése után a vezetőség dönt a kán cím odaítéléséről. Ezután önállóan vizsgáztathat.

Országfő az a kán lehet, akit a vezetőség demokratikusan, határozatlan időre megválaszt.

A **kagán** olyan országfő, akit a vezetőség többségi szavazattal, határozatlan időre megválaszt. Teljes jogkörrel és felelősséggel vezeti a Lovasíjász Iskolát az országfők demokratikus közösgénének segítségével.

A szabályok betartását a vezetőség minden területen ellenőrzi. Az előírások megsértőit súlyos esetben kizárják az iskolából. A haladó fokozatú lovasíjászok beadvánnyal fordulhatnak vezetőségükhöz, amely köteles azzal érdemben foglalkozni. Minden szinten érvényesülnek a demokratikus elvek, és gondosan ügyelnek a feszes határidők betartására.

Az **edzés** a Kassai-módszer legfontosabb része. Alapfeltétele a pontosság, az önkéntesség és a fegyelmezettség. A völgy teljes infrastruktúrája folyamatosan rendelkezésre áll. Szerdánként 16-19 óráig, szombatonként 8-12 óráig lehet edzeni előzetes bejelentkezéssel. Részvételi díjat csak a nem tagok fizetnek. (A törzsfő és a kán a saját pályáján eltérő edzési rendet tarthat.)

A **tanulás** az edzéseken a képességek fejlesztésével kezdődik: ritmus-, egyensúly- és térérzék megtalálása, fejlesztése. A sikeres felvételi után párhuzamosan indul a lovas- és az íjászoktatás, melyekben az előrehaladás egyéni. A lovaglás és íjászoktatás elsajátítása után kerül sor a kettő ötvözésére. A mitológiából jól ismert kentaurban fogalmazódik meg legtökéletesebben a lovasíjászat lényege: csípőtől lefelé egygyé válni a lóval, csípőtől felfelé egygyé válni a céllal.

Miután a jelentkező alapvető ismereteket szerzett a völgyön belüli életről, közlekedésről, infrastruktúráról, továbbá elsajátította az alapvető munkafeladatokat és szabályokat, balesetvédelmi felkészítésben is részesült, képessé válik az önálló feladatok megoldására, tehát teljes mértékben bekapcsolódhat az edzésekbe, amely az első fontos lépcső. Második lépcső a tag-ság megszerzése, amelynek előfelvétele egy komoly, 5 órás próba teljesítése.

Az edzés az „ami kicsi szép, ami egyszerű jó” alapelvet követi. Egy 99 méteres pálya közepén a pálya síkjától 9 méterre rögzített célra (ami elfordulásával követi a lovas) folyamatosan kell nyilazni (pályarajz 6. melléklet). A vágta során a lovasíjász előre, oldalra és hátrafelé adja le a lövéseket, elsajátítva a lovasíjászat alapjait, és ezzel újjá élesztve őseink legendás lovasíjász tudását. Ami kezdetben csak gyakorlási eszköz volt, jelenleg a lovasíjászat alapja.

A szabályrendszerében végtelen egyszerű, átlátható, de végrehajtásában rendkívüli felkészültséget igénylő lovasíjászat gyakorlása **önfelelt lelki – érzelmi állapotot** eredményez, talán ezért is terjed robbanásszerűen a világban.

A ló és a fegyver kezelése fegyelmezettséget követel. Mindenkinek csak az önként, önismertének függvényében vállalt feladatokat kötelező végrehajtani.

Esetleges balesetért az iskola nem vállal felelősséget, az okozott károk megtérítése a tanuló kötelessége. Természetesen mindez jogilag megalapozott, és a kiskorúaknál szülői írásbeli nyilatkozat is szükséges.

Táborok télen-nyáron szerveződnek. Itt a résztvevők megtapasztalhatják képességeik határait. Találkoznak az élet nagy kérdéseivel is, és az információk tömege helyett a saját élményre, valamint az érzelmek megélésére helyezik a hangsúlyt.

Áprilistól októberig a kánságok és a törzsek általában 2 **versenyt** (külön kérésre többet is) rendezhetnek, melyeken a feltételek betartásával indulhatnak a lovasíjászok. Az eredmények 72 óra múlva már az interneten olvashatók:

<http://www.lovasijaszat.hu/vilagszovetseg/index.php?module=results&data=vilagkupa&lang=1>

Szabályzat szerint tehető le a **vizsgák**: Kezdő (íjász, lovas, íjász-lovas); Tanuló I.-III.; Haladó I.-III.; Mester I.-VI. A vizsgák általában egy lóval teljesíthetők, de egyes mester fokozatokban lovat váltva kell teljesíteni a követelményeket. Vizsgadíj mindenkinek kötelező. A sikertelen vizsgák külön feltételekkel megismételhetők.

A felvételi és vizsgaszabály rendszert, valamint a vizsgákkal elérhető viseletek leírását a 7. számú melléklet tartalmazza.

Versenyek tartására és vizsgáztatásra jogosult helyszínek (települések): **Magyarországon:** Kaposmérő; Sósút; Szomód; Debrecen; Barnag; Székesfehérvár – Felcsút-Szúnyogpuszta; Kunszentmárton; Pápa. **Szlovákiában:** Komárno (Komárom); Kolárovo (Gúta); **Ausztriában:** Niederkreuzstetten; **USA-ban:** Bigfork, Montana; **Kanadában:** Pemberton, Mount Currie BC.

Részletesebb elérhetőségek a 4. számú mellékletben és a honlapon találhatóak:

<http://www.lovasijaszat.hu/vilagszovetseg/index.php?module=staticpage&id=73&lang=1>

Az elért eredmények folyamatosan megjelennek a honlapon:

<http://www.lovasijaszat.hu/vilagszovetseg/index.php?module=results&data=searchvizsgak&lang=1>

A **ló** felkészítése, alkalmassá tétele speciális szakértelmet és nagy türelmet igényel. Nincs ugyan fajtára vonatkozó megkötés, de a Shagya és arab heréltek váltak be leginkább. A Kassai kánságban 12 szürkén lovagolhatnak a tanulók és a vizsgázók.

Az edzéseken, vizsgákon és versenyeken megfelelően felkészített saját lovak is használhatók. Az iskola a képzés során rendelkezésre bocsátja a teljes infrastruktúráját és eszközeit, így aki- nek nincs lóva, annak is képzett lovat biztosítanak.

Korszakalkotó újítként az otthoni saját pályán saját lóval versenyezhetnek bárhol a világban. A lovas sportok gyenge pontja, hogy központi versenyeket tartanak, így a részvétel, a lovak szállítása sok idő, energia, pénz. Jelenleg a Kassai-módszer az egyedüli, ahol a versenyek ellenőrzött pályákon, ellenőrzött körülmények között zajlanak, az eredményeket pedig az interneten továbbítják, majd a honlapon megjelenítik. Kellő ellenőrzöttség mellett így is lehet tisztességes a verseny. Természetesen a találkozás örömét és a közös versenyek izgalmát semmi sem pótolja, mindesetre tömegesen otthon versenyezni a legtakarékosabb megoldás.

A Kassai-módszer szerinti lovasíjász képzés időrendi csomópontjai

Kaposmérőn, a Kassai-völgyben (vagy az adott kánság, törzs székhelyén) ismerkedés a gazdasággal és a Lovasíjász Iskolával.

Bekapcsolódás a képzésbe, a fizetős edzéseken gyakorlás, az alapok megismerése.

A tagság megszerzése (a FELVÉTELI teljesítése, 3 tag ajánlása). A lovas és az íjász képzés párhuzamos folytatása.

A közösségi élet élése, részvétel a lovasíjász edzéseken, táborokban. A PRÓBA teljesítése.

A kezdő VIZSGÁK letétele egyéni ütemben. Részvétel a közösségi önkéntes munkában.

Versenyzés, a vizsgafokozatnak megfelelően bemutatókon, rendezvényeken szereplés.

További edzés és vizsgák folyamatosan, szerepek vállalása a közösségi életben.

Vezetővé kiválasztódás, önálló munka (versenyek, vizsgák, bemutatók szervezése, képzés és vizsgáztatás).

A lovasíjász fejlődésének Kassai-módszer szerinti állomásai

1-100 pont teljesítése: alapok lerakása, helyes íjász- és lovaglótechnika megtanulása. (Tanuló III. – Haladó I. szint)

100-200 pont között ötvöződik a lovaglás és az íjászat. (Haladó II. – Mester I. szint)

200-300 pont között kel életre a „kentaur”, egyre többször jelenik meg a lóval az egység él-ménye, majd a lovasíjász lényének elválaszthatatlan részévé válik. (Mester I. – III. szint)

300 pont feletti tartomány a „sas birodalma” (a hun katonai elitet hívták sas íjászoknak): a szellem és a spiritualitás színtere, amikor az ember mélyen behatol a saját belső világának feltáratlan zugaiba. (Mester IV.-VI. szint)

(Megjegyzés: ez a felosztás lényegi, de nem teljesen a 7. számú mellékletben leírt - vizsgaszabályzat szerinti - pontozás, mert abban további követelmények is szerepelnek.)

4.3.3. A módszer népszerűsítése, alkalmazásának eredményei és hatása

A népszerűsítés alkalmi, formái

Nyílt napokon 1988 óta fogadnak vendégeket minden hónap első szombatján. Ez fontos alapja az iskolának. A bemutató jellegű edzés 11-13 óráig tart, melyet Kassai Lajos vezet, majd maga is lovasíjász bemutatót tart, végül a feltett kérdésekre válaszol. A szolgáltatás célja, hogy az érdeklődők teljes keresztmetszetet kaphassanak az iskola képzési rendszeréből.

A **bemutatóteremben** íjak, nyilak, lovasíjász nyergek, egyéb lovas- és íjászfelszerelések láthatók. Vásárolni lehet könyveket, felszereléseket, a magyarságot jelképező tárgyakat is.

Az iskolai **tárlat** zömében a népvándorlás korát idéző lószerszámokból és fegyverekből áll. A cél, hogy 10 lovat és lovaszt lehessen „felöltöztetni” korhű, IX-X. századi bőrpáncélzatba.

A Kassai völgyben testközelből, természetes közegükben ismerhetők meg az **őshonos állatok** (ló, bivaly, szürkemarha, mangalica, szárnyasok).

A Kassai völgyben látható Mándoki Kongur István 170 éves muzeális értékű **kazah jurtaja**, amelyben a látogatók tájékoztatót hallhatnak, és kérdezhetnek őseink életéről, szokásairól.

A két és fél órás **élő történelem órákon** az iskolások megismerkedhetnek a népvándorlás kori harcmodorral és életformával. Az órák felépítése: bemutatótermi látogatás, innen séta a völgybe, ismerkedés az állatokkal, harci bemutató, a lovaglás és az íjászat kipróbálása külön-külön, záró beszélgetés a jurtában, séta a völgyből a járművekhez (9. melléklet).

Az **éves vezetői találkozó** célszerűen más rendezvényhez kapcsolódik. Ezen történik az értékelés, a célok és feladatok közös elfogadása, az új vezetők beiktatása, a vizsgák letétele.

A 15 hektáros Kassai-völgy a modernkori lovasíjászat világközpontjaként működik. A **világtalálkozón** évente mintegy 50 ló és 200 lovasíjász népesíti be a völgyet. A hangulatot erősen áthatja a „mi-tudat”.

Számos lehetőség adódik **közösségi önkéntes munkára**. A felvételin eldől, hogy a jelölt képes lesz-e teljes értékű tagként együttműködni társaival. Az önként, önzetlenül, önfeláldozóan végzett közösségi tevékenység nagymértékben megalapozója a későbbi egyéni sikereknek. A Próba teljesítése egyfajta beavatást is jelent a teljes értékű lovasíjászok sorába.

A Kassai-módszer alkalmazásának az egész nemzetre kiható eredményei

Újjáéledt és megerősödött hazánkban a lovasíjászat, amely a magyar kultúra fontos eleme, és 2012. évtől a szellemi kulturális örökség része. Számos helyen alakulnak hazai és külföldi lovasíjász szervezetek. Jelenleg 1 kánság és 13 törzs alkalmazza a módszert, 4 helyszínen működik nemzetközi tagozat és jelenleg további 8 helyen folyik a szervezet kiépítése.

A módszer terjedésével, az események (versenyek, vizsgák, nyílt napok) képeinek, videóinak, eredményeinek közzétételével széles körben megismerik az érdeklődők a lovasíjászatot, ami kedvez további terjedésének. Évente 2 nemzetközi találkozót (ebből 1 világtalálkozót) rendeznek, és 50 edzőtábort tartanak, alkalmanként 5-10 résztvevővel. Eddig a 20 év során mintegy 500 fő kapott Kassai-módszer szerinti képzést lovasíjászatból.

Fontos hozzájárulás mindez a történelmi örökség iránti elkötelezettség és a nemzettudat erősítéséhez, ápolásához, az embert körülvevő természet védelméhez, megóvásához, a fizikai és lelki egészség fenntartásához.

A Kassai-módszer új színfolt a múltunkkal kapcsolatos társadalmi párbeszédhez, annak megértéséhez, hogy kik vagyunk, honnan jöttünk, milyen értékeket képviselünk.

Magyarország a XXI. századra újra lovasíjász nagyhatalommá vált, és ebben Kassai Lajos személyes munkája és versenyeredményei példaértékűek.

Felnövekvőben van egy új generáció is, amelynek tagjai ma már méltó „ellenfelei” az iskola-alapító mesternek.

Kassai Lajos példaértékű eredményei

1. rekord 1998.06.06.: 12 órás folyamatos lovasíjászat, 286 futam, 1000 célzott lövés, 4238,18 pont (átlag 133).

2. rekord 2002.05.11.: 12 órán át tartó, 323 vágta során, közel 3000 lövéssel 7126,05 pont (átlag 198,55).

3. rekord 2006.06.10.: 24 órán át, 661 vágta alatt, 5412 lövéssel 15596,43 pont (átlag 212,35). (A mesterfokozat 210 pont, amelyet még a 24. órában is túlszárnyalt!).

4. rekord 2009.12.05.: a Budapest Sportarénában vágató lóról 12 db 30 cm átmérőjű feldobott korongot lőtt le 17, 80 másodperc alatt.

5. rekord 2011.12.04.: a Budapest Sportarénában vágató lóról 14 db 30 cm átmérőjű feldobott korongot lőtt le 19,85 másodperc alatt.

Az 1-5. rekord mindegyike egyben Guinness rekord!

Világbajnokság 2012.05.23-26.: A II. Jordániai Nemzetközi Lovasíjász Versenyen 20 ország 43 versenyzője közül a világbajnok: Kassai Lajos.

4.3.4. További célok, tervek, feladatok

A kivívott kedvező hazai és nemzetközi megítélés megőrzéséhez fejleszteni szükséges a lovasíjász-tudás egészét, beleértve a kapcsolódó szakterületeket (lótenyésztés és képzés, hagyományok gyűjtése, kézműves technikák fejlesztése, történelmi és jogi ismeretek).

A kidolgozott és jól működő rendszert fenn kell tartani, hogy segítse tovább éltetni a Kassai-módszert, és elő kell segíteni az egyének halmazaiból közösséget építő megoldások születését.

Indokolt a szorosabb kapcsolat kialakítása és fenntartása a lovasíjászattal összefüggésbe hozható intézményekkel, szervezetekkel (múzeumok, egyetemek, lovas és hagyományőrző egyesületek, bizottságok, szövetségek), és különösen azokkal, amelyek segíthetik ősi gyökereink megkeresését, a nemzeti értékek, hungarikumok felkutatását, méltó megbecsülését.

Szükséges bekapcsolódni a történelmi kutatásba és feltárásba, a lovasíjász magyar öntudat feltámasztásába, hogy mint „ősmagyar örökség” elnyerhesse méltó helyét megújuló értékrendünkben és az oktatásban.

Fontos sokszínűen megjeleníteni tudományos igényű publikációkkal és ismeretterjesztő közleményekkel, folyamatosan bevonva a médiát a népszerűsítésbe, az eredmények megismertetésébe. Egyre újabb és korszerűbb filmekben, letisztult formában, művészi ábrázolással is érdemes bemutatni a lovasíjászatot.

Elengedhetetlen a nemzetközi kapcsolatok szorosabb ápolása, a világ lovasíjászaik támogatása, és a magyar lovasíjászok vezető szerepének megtartása. Ehhez szükséges a vezetői utánpótlás biztosítása és méltó felkészítése, valamint annak belátása, hogy a személyes kiváló eredmények az egész országnak is rangot, elismertséget jelentenek.

Kiemelt és folyamatos feladat a lovasíjászat - mint összetett nevelési eszköz és sportlehetőség - elfogadtatása, megismertetése a lakossággal, a tudomány képviselőivel, a sportvezetéssel.

A lovasíjászok közös célja, hogy a Kassai-módszer a szellemi kulturális örökség joggyakorlatok listája, a Magyar Értéktár és a Hungarikumok Gyűjteménye után rövid időn belül felkerülhessen az UNESCO Világörökség listájára.

5. Indoklás a Hungarikumok Gyűjteményébe történő felvételhez

A „**Kassai-féle lovasíjász módszer**” ma egy kulturális hagyományőrző, sport és szabadidős tevékenység szerteágazó, korszerű rendszere, amely világszerte a lovasíjászat alapjául szolgál. A lovasíjászat a nagyállattartó népek sajátságos harcmodorához köthető. Megszakítás nélkül csak Japánban és Koreában maradt fenn, de sportként és hagyományőrző látványosságként ismét terjed, különösen a magyarok lakta területeken.

A Kassai-módszer kialakítása könyvtári, múzeumi kutatáson, régészeti, történelmi adatok felhasználásán és nagyon sok személyes próbálkozáson alapul. Kiinduló pontja a IX-X. századi magyar és európai történelem, amelynek ezt a részét (különösen a 907. évi pozsonyi csatát) a leghíresebb iskolákon ma is tanítják a jövő katonai vezetőinek.³

A mai kor lovasíjászában tudnia kell gyorsan, pontosan, 180 fokos szögben (előre, oldalra, hátrafelé) nyilazva egy 99 méteres pályán 20 másodpercen belül egy 90 cm átmérőjű célra

³az Egyesült Államokban a West Point Akademy (United States Military Academy, rövid.: USMA) tananyagában: <http://tudatbazis.hu/a-907-es-pozsonyi-csata-tananyag-a-west-point-akademian> (Letöltve: 2013.szept. 29-én)

vágtató lóról minél több és pontosabb lövést leadni, amit a versenybírók a versenyszabályzat szerint pontoznak.

A lovassportok között egyedülállóan a lovak és versenyzők utaztatása nélkül, eltérő időben és helységeken versenyezhetnek bárhol a világban. Az ellenőrzöttség és a korszerű kommunikáció következményeként az eredmények gyorsan felkerülnek a világhálóra.

A versenyeket általában a magyarok nyerik, és az indiánoktól a mongolokig, Norvégiától Kínáig a leglelkesebbek hazánkba jönnek lovasíjászatot tanulni. A világszervezet több mint kétszáz tagja egyesületekbe (kánóságokba, törzsekbe) szerveződve vesz részt a módszer terjesztésében. Kassai Lajos 16 országban személyesen is tanítja a magyar lovasíjászatot.

A magas színvonalat, az egységes képzést komoly elméleti és gyakorlati tudással rendelkező tanárok biztosítják, ami robbanásszerű terjedést eredményez világszerte. Az, hogy 2011-től a Testnevelési Egyetemen is tanulható a Kassai-módszer, nagymértékben segíti a felemelkedőben levő új sportág megerősödését. Ezek az eredmények magukért beszélnek.

Ahogy Kodály Zoltán zenei nagyhatalommá tette Magyarországot, úgy Kassai Lajos a saját lakhelyén Kaposmérőn (Somogy megye), a Kassai-völgyben lovasíjász nagyhatalommá fejlesztette Magyarországot. Ezt a hatalmas előnyt az állami vezetés támogatóbb hozzáállásának segítségével, a média tervszerűbb bekapcsolódása útján is érdemes megtartani.

A módszer hozzájárulása a lovasíjászat hungarikumkénti megőrzéséhez

A bemutatók, versenyek, nyílt napok és találkozók első benyomása szerint olyannal találkoznak a vendégek, ami könnyűvé teszi az érzelmi azonosulást. A látványosság - mint fontos elem jelenléte - újabb és újabb híveket szerez a lovasíjászatnak, különösen a fiatalok köréből.

A módszer elérhetővé teszi a lovasíjászat fokozatos elsajátítását és egyre magasabb szintű művelését. A felvételi, a próba és a vizsgák egymásra épülő, átlátható rendszert alkotnak.

Rugalmas felépítése és alkalmazása, az önkéntesség elvének szigorú betartása biztosítja a sikerélményt és a balesetmentességet a kezdők számára is.

Többszörözi és elmélyíti az ismereteket azáltal, hogy egyfajta ismétlődést, lüktetést visz a találkozókba, ugyanakkor biztosítja az egyéni felkészülések magányát, bensőségességét.

Folyamatosan magasán tartja a színvonalat azzal is, hogy nem engedi a vezetők ellenkiválasztódását (kontraszelekcióját), biztosítja a képzés folyamatos ellenőrzöttségét, és az egész képzési folyamatban fenntartja a képzett mesterek irányító szerepét.

Nyitottsága, a más lovasíjász szervezetekkel és hagyományőrökkel való jó együttműködés lehetővé teszi a kölcsönös tanulást, ugyanakkor fenntartja a versenyszellemet is, ami egészséges küzdelmet, komoly megmérettetést eredményez a hazai és a világversenyeken.

Rugalmas versenyszabályzata megkönnyíti a kezdő, vagy saját lóval nem rendelkező lovasíjászok bekapcsolódását, és mindenki számára költségkímélő megoldásokat alkalmaz azzal, hogy nem szükséges a távoli helyekről a lovakkal elutazni az iskola központjába.

Kassai Lajos világbajnoki címe, rekordjai azt igazolják, hogy lehet ezt a „lovas sportot” folyamatosan nagyon magas szinten művelni még az 50. életév fölött is. Ugyanakkor 2012-ben a világbajnokság III. helyezette is magyar volt, tehát jól látható módon fejlődik az utánpótlás. Már 14 fő áll olyan szinten, hogy nemzetközi bírói feladatot is elláthat. Mindezek nagyon megbecsülendő hozzájárulások egy igazi hungarikum tovább éléséhez.

A módszer hatása és modell értéke

A Kassai-módszernek köszönhetően **Magyarország** (és mindenekelőtt a Somogy megyei Kaposmérő) **ma nemzetközi lovasíjász központ**, ami nagyban hozzájárul ahhoz, hogy a világ megismerje a magyar kultúra keleti gyökereit. A keleti és a nyugati gondolkodásmód és szellemiség szerencsés találkozása, ötvöződése az egyik titka annak, hogy szerte a világon szívesen veszik át éppen ezt a módszert. A XXI. századi ember számára is értékközvetítő és közösségmegtartó tud lenni a lovasíjászat, amely egyszerre tudomány, művészet és (hit)vallás.

A lovasíjászat **pozitív képet fest a magyar kultúráról** a világ számára. Az újjáéledő harci művészet látványos sporttá szelídülve robbanásszerűen hódítja meg a világot, mert fontos hozzájárulás az élet igazi céljának felfedezéséhez, megértéséhez, ami nem kevesebb, mint az emberi élet védelme és továbbvitele a Földön. Ma Kassai Lajostól tanulnak olyan, eredetileg lovasíjász népek is, mint a mongolok, a kínaiak, az indiánok, de a nyugat-európai országokból is egyre fokozódó az érdeklődés. A többi kánság és törzs területén is hasonlóan jó a helyzet. Mindenütt részei a helyi társadalmi életnek, népszerű bemutatónak, nyílt napokat, versenyeket szerveznek. A nemzetközi résztvevők kifejezett igénye az **évenkénti világtalálkozó**.

A Kassai-módszer **a lovasíjászok számára modell értékű**. A több mint két évtized alatt kialakult edzéselmélete és módszertana alapul szolgál minden lovasíjászatot tanulónak. Bárhol a világban alkalmazható, ahol van elég hely a pálya megépítésére. Nem véletlen, hogy 2012-ben a világbajnokság egyik versenyszáma éppen a Kassai-féle versenypályán zajlott. A pálya kialakítása nem igényel túl nagy költségeket, a versenyszabályok betartása is könnyen alkalmazhatóvá, megtanulhatóvá, tovább vihetővé teszi a módszert. A lovasíjászat 10-100 éves korig bármikor elkezdhető, és az emberi élet végső határáig fejleszthető a „Mindhalálig lovasíjászat!” csatakiáltás szellemében. Komoly költségtakarékosságot lehet elérni azáltal, hogy a lovakat és a felszereléseket nem szükséges távoli versenypályákra szállítani, az otthoni pályán elért eredmények a korszerű kommunikációs technika útján hamar összevethetők.

A Kassai-féle lovasíjász módszer komplex kultúra-teremtő és –fenntartó erő, az Emberré nevelés egyik fontos eszköze és lehetősége. A jövő nem a teljesítménykényszer erőltetése, hanem a nevelés, a partnerség és a képesség tétel, és ezt kezdettől biztosítja a lovasíjászat Kassai-féle módszere. Amit a gyermeknek meg kellene tanulnia, az az önkéntelen (énjéből, önmagából fakadó) **természetesség** és az **önfelelettség**.

A lovasíjászat átéltető, **közösségformáló** és közösségmegtartó tevékenység. Önálló kulturális arculata alakult ki, amit a benne levők örökségnek éreznek, olyannak, amely megőrzi, fejleszti, tovább élte a közösségüket. A gyermek (vagy a kezdő lovasíjász) számára nem az információk feldolgozhatatlan tömege a fontos, hanem az **élmény** és az érzés, amely akkor keletkezik, amikor megérinti valami ennek a magyarság számára oly fontos kornak a szellemiségéből.

A mai korban természetesen nem katonák és nem hivatásos honvédők a lovasíjászok, hanem sokkal inkább sportot kedvelő hagyományörzők, de az biztos, hogy az életük középpontja a lovasíjászat. A lovaglással szorosan kapcsolódnak a **természethez**, az íjászattal pedig **önismeretüket** fejlesztik. Ezáltal az egész életük magasabb minőségűvé válik.

Mindent egybevetve a lovasíjászat **a magyar kultúra szerves tartozéka**, amely virágkorában a magyarságtudat részét képezte. Méltó arra, hogy nemzeti örökségként tekintsünk rá. A Kassai-módszer pedig kiválóan alkalmas ennek a fontos örökségnek a korszerű fenntartására. Egyszerre lehet tehát a magyar lovasíjászat Kassai-féle módszere közösségépítő gyakorlat, kulturális örökségelem, igazi hungarikum és a világörökségnek is fontos, megőrzendő része!

6. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

Könyvek, amelyek a Kassai-féle lovasíjász módszerhez kapcsolódnak

- Kassai Lajos: Lovasíjászat. (Dee-Sign Kiadó, Budapest 2001., 2002., 2003. 169 oldal.)
- Kassai Lajos: Bogenschiesen vom Pferd. (Püski kiadó 2002., 171 oldal.)
- Kassai Lajos: Horseback Archery. (Püski kiadó 2002., 153 oldal.)
- Benkei Ildikó: A Völgy lovasa, Kassai Lajos lovasíjással beszélget Benkei Ildikó. (Kairosz kiadó 2012., 83 oldal.)

Könyvek, amelyek a lovasíjászathoz kapcsolódnak

- Kelemen Zsolt: Hun-Magyar harcművészet, Az íjászat hagyományos módszere. (Lovasíjász Hagyományörző Egyesület, 2011., 448 oldal.)
- Dr. Gubacsi Attila-Barta Balázs: 21 szamuráj, Beszélgetések Magyarország vezető harcművészeivel. (Axel Média 2009., 328 oldal.)
- Gubcsi Anikó: A lét lámpásai. (Magyar Könyvklub 2005., 308 oldal.)
- Kertai Zalán, Kárpáti Gábor Csaba: Hunok-Magyarok, Rokon népeink harci kultúrája, (Hun-idea 2004 (1. kiadás), 148 oldal.)
- John Man: Attila, a barbár király. (General Press Kiadó, Bp., 2011., 352 oldal.)
- David Gray: Mounted Archery in the Americas. (Lukas Novotny, 2006., 289 oldal.)
- Terry Jones, Alan Ereira: Barbarians. (BBC Books, 2006., Book and DVD. 288 oldal.)
- John Man: Attila the Hun (Bantam kiadó 2006., 398 oldal.)
- Cey-Bert Robert Gyula: Attila a hun üzenet (Püski Budapest, 2012., 552 oldal.)

Szakmai folyóiratok, egyéb újságok

- 2012. február, World Horsemanchip Magazin, China - Kassai Lajos The Huns Warrior Knight Through the Time and Space.
- 2011. március, Lovas Nemzet, Dallos Beáta, – Nomád élettől a vonalkódig.
- 2010. október, Equus, Kassai Lajos –Magyar, Nemes utódja a Lovas Versenyzésnek, Japán.
- 2007. február, Lovas Élet, Kassai Lajos - A lovasíjász-ló képzésről.
- 2004. október, Búvópatak, Turbéli Bernadett - Patadobogás, porfelhő, süvítő nyíl.
- 2001. május 07. Somogyi Hírlap, Varga Ottó - Sziú indiánok a magyar íjjal.
- 1992. június 09. Szabad Föld. Vass István Zoltán - Kassai, a lovasíjász.
- 1991. december 01. Új vasárnapi dunántúli napló. Kálmándy Ferenc - Lovasíjász Kaposmérőn.
- 1991. november 30. Hajdú – Bihari Napló.
- 1990. október 30. Kurir. Balogh P. Ferenc - Kassai, a profi.
- 1990. április 29. Somogyi Néplap. Varga Ottó - Magyar íj japán kézben.
- 1989. december 20. Magyar mezőgazdaság. V.S. - A somogyi íjkészítő mester.
- 1989. június 05. Népsport. Szilasi Mihály - Az egyetlen íjkészítő monológja.
- 1988. szeptember 15. Somogyi Néplap. Széki Éva - Íjak varázsában – Honfoglaláskori fegyvert is rekonstruált.

A Kassai Lovas Iskolához tartozó csoportok honlapjai

www.kassai-lovasijaszat.hu ; www.lovasijaszt.hu ; www.solyomvolgylovasijaszat.hu ;
www.debrecenilovasijaszat.hu ; www.vermes.sk ; <http://horsebackarcheryusa.com> ;
www.horsebackarchery.ca ; www.horsebackarchery.net

Más közösségek íjászattal kapcsolatos honlapjai

<http://lovasijaszat.lap.hu/>; <http://www.tuzesijaszt.hu>;
<http://www.kerecsenijaszt.hu/ujhonlap.html>; <http://www.elevenv.hu/index.php>;
<http://www.ijasztcenter.hu/>; <http://ijasztgyesulet.lap.hu/>

Néhány You Tube-ról letölthető kisfilm

- http://www.youtube.com/watch?v=og__XwyKdqs&feature=related
Kassai Lajos (1993-ban)
- <http://www.youtube.com/watch?v=QCP6xA5B76E&feature=related>
Kassai Tanoda 1. rész
- <http://www.youtube.com/watch?v=m4YtR3kYidI&feature=related>
Kassai Tanoda 2.rész
- <http://www.youtube.com/watch?v=0qQ0R07Ide0&feature=related>
Kassai Lajos HungarIQ
- <http://www.youtube.com/watch?v=6vCSkiNJwXA&feature=related>
Lajos Kassai Open Day
- <http://www.youtube.com/watch?v=PPkaNmR-zJA&feature=related>
Kassai Lajos - Arcélek

7. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe

www.lovasijaszt.hu

III. MELLÉKLETEK

- 1.) Fényképek, térképek, videó film.
- 2.) A Htv. 1. § (1) bekezdés g.) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok
- 3.) Lemondás a szerzői jogokról – hozzájáruló nyilatkozat
- 4.) Szervezet, érintett közösségek (kánságok, törzsek neve, elérhetőségek)
- 5.) A Kassai Lovasíjász Iskola fogalomrendszere, működési alapelvei és viselete
- 6.) A Kassai-féle lovasíjász pálya rajza
- 7.) Felvételi és vizsgaszabály rendszer
- 8.) Versenyszabályzat (versenyzés és versenyszervezés)
- 9.) Élő történelem óra a Kassai völgyben